

---

Saksnr: 2020/44795-2  
Saksbehandlar: Kari Steinsland

---

## Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Hovudutval for samferdsel og mobilitet		23.03.2021
Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne		24.03.2021
Fylkeseldrerådet		15.04.2021
Fylkesutvalet		20.04.2021

## Pilot aldersvennleg transport i Bergen

### Forslag til innstilling

Fylkesutvalet godkjenner gjennomføring av pilot for aldersvennleg transport i Bergen. Piloten vil tilby tilrettelagt transport for ei målgruppe som har vanskar med å nytte det ordinære kollektivtilbodet. Piloten skal samtidig teste ut eit transporttilbod i kombinasjon med ny teknologi. Eit viktig mål i piloten blir å finna ut korleis denne teknologien best kan leggest til rette for eldre.

### Samandrag

Fylkesutvalet i sak PS 102/2020 bad om at det blei teke initiativ til eit samarbeidsprosjekt med Bergen kommune, som har til formål å iverksette utprøving av eit fleksibelt kollektivtilbod for eldre i tråd med tilrådingane i saka. Skyss har gjennom 2020 arbeida saman med Bergen kommune for å få på plass ein pilot for aldersvennleg transport, etter modell frå blant anna Ruter. Piloten skal ha som målsetting å auke kollektivtilgangen for eldre i eit bestemt område, og samtidig gi betre innsikt i korleis ny teknologi for bestillingstransport og dynamisk transport kan nyttast for denne aldersgruppa.

Rune Haugsdal  
fylkesrådmann

Håkon Rasmussen  
fylkesdirektør

*Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift*

## Saksutgreiing

### Bakgrunn for saka

I sak PS 102/2020 i fylkesutvalet presenterte Skyss rapporten «Aldersvennleg transport i Bergen». Her kjem det fram at 70% av innbyggjarane på 67 år og eldre i Tertnes-Salhus har dårleg kollektivtilgang og låg gang-tilgjengelegheit. Rapporten viser òg at kombinasjonen av dårleg gang-tilgjengelegheit, dårleg kollektivtilgang, befolkningstettleik, mengd og del eldre gjer at Tertnes-Salhus er eit egna område i Bergen for å teste konsept for aldersvennleg transport.

Målsetjinga med «Aldersvennleg transport» er å auka kollektivtilgangen for eldre ved å nytta seg av ny teknologi, som gjer det mogleg å laga eit dynamisk bestillingstilbod. Skyss si erfaringa frå «Hent meg» i Odda er at både tilrettelegging av tilbodet, og teknologien rundt dette, gav dei eldre utfordringar. Tilbodet vart derfor justert ved årsskifte på bakgrunn av denne tilbakemeldinga. Samtidig erfarer vi at Ruter får svært gode tilbakemeldingar frå dei eldre på sitt tilbod om aldersvennleg transport. Piloten vil og kunne leggja til rette for andre grupper som har utfordringar med å komma seg rundt i kvardagen. Dette kan gi verdifull innsikt for moglege endringar i framtidig tilrettelegging av transport for fleire grupper.

Piloten legg og til rette for at Bergen kommune kan greia ut eventuelle positive ringverknader som kjem av å gi denne målgruppa auka tilgang til kollektivtilbod ved m.a. å måla endringar i tal deltakarar i aktivitetstilbod, og samanlikne dette med andre bydelar som ikkje har eit tilsvarande tilbod.

Konseptet baserer seg på ein dynamisk bestillingsbuss som køyrer på bestilling innanfor ei definert sone, måndag til laurdag, mellom klokka 10:00 og 18:00. Bussen vil henta kundane heime og køyra dei til der dei skal, innanfor sona. Pilot i Tertnes vil treffe om lag to tusen personar som er 67 år eller eldre, og kan gi dei ei moglegheit til enklare reiser innanfor sitt nærområde. Dette inkluderer Åsane terminal som gir gode koplingar til kommunale tilbod i Åsane, og overgang til resten av Bergen. Kundane vil enten kunna tinga bussen via ein applikasjon, eller ringa inn til Skyss sitt kundesenter.

### Målsetting med pilot

Bergen kommune har i sin plan «Et eldrevennlig Bergen - Seniorplan for Bergen kommune 2019-2024» etablert ei målsetting om at det skal være enkelt og trygt for alle å bevege seg rundt og komme dit ein skal. Bergen skal være en by som prioriterer fotgjengarar, universell utforming og aldersvennleg transport. Målsettingar om redusert personbiltransport og tilrettelegging av gåbyen, skal ta omsyn til eldre og andre som kan ha vanskar med å røra seg til fots.

Kunnskap og kompetanse er avgjerande for verdiskapinga og konkurransekrafta til Vestlandet. Rask teknologiutvikling gjer at det opnar seg nye utfordringar og moglegheiter i høgare tempo enn før. Det er ikkje lenger nok å planlegge for dagens behov, vi må skaffe innsikt i kva endringar som kjem og korleis desse kan nyttast til beste for brukarane. Aldersvennleg transport er ei teneste som vil kunne bidra til å løyse sosiale utfordringar på nye måtar. Ny teknologi kan gi eit betre og meir effektiv transporttilbod, men det kan samtidig gi utfordringar for brukarane. Desse utfordringane vil det vera sentralt for prosjektet å utforska.

Ein pilot for aldersvennleg transport som har som mål å auke mobiliteten for eldre er i tråd med dei mål som fylkeskommunen og Bergen kommune har sett.

### Oppstart av pilot

Prosjektet jobbar for at pilot skal kunne starte hausten 2021. Oppstart av pilot vil likevel vere avhengig av at interne ressursar for oppfølging av pilot er tilgjengeleg og at det er mogleg å skaffe rett køyretøy for denne typen transport fram mot sommaren 2021.

### Organisering av arbeidet

Prosjektet og piloten blir gjennomført i samarbeid med Bergen kommune og MUST. Bergen kommune vil ta hovudansvar for dialog med brukarane og vil saman med mobilitetskompetanse frå MUST, evaluera tilbodet. Ved at dette prosjektet òg nyttar MUST sitt nettverket får prosjektet tilgang til mobilitetskompetanse og metodestøtte til pilotering og kunnskapsdeling.

### Tidshorisont for pilot

Det vil ta tid å endra vanar og skaffa god kunnskap om korleis tilbodet og teknologien best blir lagd til rette for brukargruppa. Det er derfor ynskjeleg at piloten går over to år.

#### Kostnader og finansiering av pilot

Kostnader til drift av piloten vil utgjere om lag 3 MNOK. per år. Piloten blir gjennomført i tett samarbeid med Bergen kommune, men blir finansiert gjennom Skyss si drift for 2021. Etter 2021 må finansiering av drifta vere del av budsjettet for det enkelte år.

#### Vedtakskompetanse

Fylkesutvalet tek avgjerd i alle andre saker der avgjerdsmynde ikkje ligg til anna organ, og der saka ikkje er av prinsipiell betydning for fylkeskommunen si verksemd (2.1.7. Andre oppgåver).

#### Vurderingar og verknader

**Økonomi:** Pilot blir finansiert gjennom Skyss si drift, løyvingssområde buss.

**Klima:** Dynamisk transport/bestillingstransport vil stå i ro når kundar ikkje ber om transport. Dette kan gi innsparingar i køyrde kilometer og dermed lågare utslepp enn om tilsvarande tilbod hadde køyrd med faste ruter. For mange eldre er og personbil einaste alternativ. Dette tilbodet vil kunne medføre redusert bruk av personbil.

**Folkehelse:** Tiltaket vil bidra til å redusera utanforskap og gi eldre og andre med utfordringar med å komma seg rundt i kvardagen tilgang til eit kollektivtilbod.

**Utviklingsplan for Vestland 2020-2024 (Regional planstrategi):** Tiltaket støttar opp under fleire mål i utviklingsplanen der piloten gir innsikt i bruk av ny teknologi samtidig som den skal gi eit betre tilbod til eldre.

#### Konklusjon

Fylkesrådmannen rår til at det vert gjennomført pilot for aldersvennleg transport i Bergen slik det kjem fram i saka. Tiltaket kan bidra til eit funksjonelt og attraktivt kollektivtilbod som gjer det lett og trygt for eldre å reise kollektiv. Tiltaket bidrar og til innovasjon og læring om ny teknologi. Kostnader til gjennomføring av pilot vil bli dekkja innanfor budsjettet til løyvingssområde for buss.